

TAHKİK

Journal of Critical Editions of Islamic Manuscripts

Tabkik Journal of Critical Editions of Islamic Manuscripts is an international, peer-reviewed and themed journal that launched semi-annually (June-December) in Turkish. The main theme is the preparation of a manuscript for publication in the manner of a critical editions. In other words, it is the projection of a work as penned by the author based on the single or multiple extant copies and editing it for publication. The theme also involves academic essays related to research, cataloging, libraries and literature review concerning manuscripts.

The aim of the *Tabkik* is the criticism, reinterpretation and publication of the manuscripts integral to the scientific contribution over the history of Islamic sciences. The journal critique prioritizes the texts produced in the scientific heritage of Istanbul and Anatolia.

The main research field of the *Tabkik* is the Islamic sciences. It incorporates the research and publication in divinity comprising main Islamic sciences, philosophy, theology, Islamic history and arts, as well as history and philosophy. In addition to the critical editions and reviews related to the themes stated above, the articles that present transcription into Latin alphabet (Latinization), intra-language translation, translation of a text, original research articles, review and debate essays are welcome for publication in the Critique. Mainly concentrating on treatises in Islamic sciences, the critical editions of treatises in Arabic, Ottoman Turkish, and Persian will be published in the *Tabkik*.

Tabkik uses the ISNAD Citation System (İSNAD Atıf Sistemi) in the Turkish section and it is based on the Principles of Critical Editions of ISAM (İSAM Tahkikli Neşir Esasları, *İTNES*) in Arabic section.

Tabkik started as a periodical of the *Abu Said Hadimi Research Center* established by Haciveyiszade Foundation for Science and Culture in Konya.

editor@tahqiq.org • www.tahqiq.org

editör'den

Tabkik İslami İlimler Araştırma ve Neşir Dergisi, yazma halde bulunan metinlerin tenkitli neşrine odaklanan ve bu minvalde yeniden yorumlanmasına imkân vermeyi hedefleyen tematik bir dergidir. Bunun yanı sıra kataloglama ve kütüphane faaliyetlerine dair çalışmalar ile belli bir literatürü serimlemeyi ve kritik etmeyi amaçlayan dokümanter yazıları da yayımlamaktadır.

Tabkik'in elinizdeki bu ikinci sayısı, iki risalenin tahkikli neşrine yer vermiştir. Bunlardan ilki, Şeyhülislam Mehmed Mekki'nin (ö. 1212/1797) "Risâle fî şerhi muḳaddimâtî'l-erba'a min Kitâbi't-Tavzîḥ" adlı eserinin, ulaşılabilen tek nüshadan hareketle hazırlanan neşridir. Bu yazı, ilk sayıda yayımladığımız Molla Samsûnizâde'nin (ö. 891/1486) "Ta'likâ 'ale'l-Muḳaddimâtî'l-Erba'a" adlı risalesinin bir devamı niteliğinde mukaddimât-ı erbaa literatürüne bir katkı olarak yayınlanmıştır. Mehmed Mekki risalede birçok konu yanında insanın fiillerindeki özgürlüğü sorununu Mâtürîdî-Eş'arî karşılaştırması çerçevesinde ele almakta ve bâhusus Mâtürîdîliği temellendirme gayreti taşımaktadır. Bu sayının ikinci tenkitli neşri ise İbn Cemâ'a'nın (ö. 819/1416) musiki dinlemenin hükmü hakkındaki "Risâle hükmî's-semâ" adlı risâlesinin ulaşılabilen tek nüshadan neşri ve hadis ile fıkıh ilimleri açısından incelenmesidir. Bu makalenin neşir kısmı yanında dirâse kısmı da Arapça olarak yayımlanmıştır.

Bu sayının üçüncü makalesi, çeşitli kütüphanelerde yer alan Arapça elyazmaları hakkındaki araştırmaları neşretme ilkemizin bir örneği ve ilk sayıda yayımladığımız Ebû Hanîfe menâkıbına dair yazma nüshaları inceleyen makalenin bir uzantısı olarak, Hanefî tabakatına dair yazma eserlerin nüshalarını serimleyen mahtutat üzerine kaleme alınmış bir literatür çalışmasıdır. Dördüncü makale ise ilk sayıda Brill Yayınevinin çıkardığı *Journal of Islamic Manuscripts* adlı dergiyi

tanıtıcı yazının bir devamı olarak ve *Tabkik*'in stratejisine katkı sağlamak amacıyla planlandı. Bu çalışma *Mecelletü Ma'bedi'l-Mahfûzati'l-Arabiyye* özelinde, tenkitli metin neşri türlerinden biri olan süreli yayıncılığı konu edinmektedir. Ayrıca çalışmayı verimli kılmak için elyazmaları hakkında birtakım temel bilgilere de yer verilmiştir. Beşinci makale ise kütüphane kullanımı ve kataloglama yöntemleri ile ilgili yayın politikamızın bir gereği olarak kaleme alınan, Sivas Ziya Bey Yazma Eserler Kütüphanesi'ndeki fıkıhla ilgili kitap ve risalelerin kataloglanmasıdır.

Bu sayıda ayrıca yakın zamanda basılan Kefevî'nin *Ketâib* adlı eseri hakkında tanıtıcı mahiyette bir değerlendirme yazısına ve üç adet kitap tanıtımına yer verilmiştir. Bunlar; kelim ilminde Mu'tezile ile Zeydiyye etkileşiminin en önemli kaynağı olarak kabul edilen el-Hâkim el-Cüşemî'ye (ö. 494/1101) ait *'Uyûn el-mesâ'il* adlı eserini, kitap ve yazının tarihi ile ilgili yayın ilkimizin bir gereği olarak hazırlanan Johannes Pedersen'in, *İslam Dünyasında Kitabın Tarihi* adlı eserini, son olarak da Okan Kadir Yılmaz'ın yayına hazırladığı *İSAM Tabkikli Neşir Kılavuzu (İTNES)* adlı eserini konu alan tanıtım yazılarıdır.

Bu sayının yayımlanmasında emeği geçen Hacıveyiszade İlim ve Kültür Vakfı başkanı Mehmet Çaba'ya, başkan yardımcısı Ahmet Demirbaş'a ve vakıf üyelerine, ayrıca tasarımda büyük emeği geçen Furkan Selçuk Ertargin'e teşekkür ederim. Yine yazar, hakem ve editörler kurulu üyesi olarak emek veren değerli bilim insanlarına şükranlarımı sunar, değerli okuyuculara hüsnü istifade dilerim. Bilimin entelektüel bir alanı olan yazmalara ve kütüphanelere ilgi duyan araştırmacıları, nitelikli tasarımı ve baskısıyla yoluna devam eden *Tabkik*'e, neşir, tercüme, transkripsiyon ve inceleme makaleleri ve tanıtım yazıları ile katkıda bulunmaya davet ediyoruz.

Murat Şimşek